

Varsinais-Suomen ELY -keskus

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, Vesiyksikkö

Mirja Koskinen, yksikönpäällikkö
Juha-Pekka Triipponen, johtava vesitalousasiantuntija

Elinkeinot -vastuualue, Kalatalouspalvelut

Okku Kalliokoski, yksikönpäällikkö
Leena Rannikko, kalatalousbiologi

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

Aloite: Eurajoen palauttaminen vaelluskalajoeksi

Eurajoki tunnetaan luonnonhistoriassa elinvoimaisena lohijokena. Vielä 1920 -luvulla joessa tavattiin muun muassa lohta ja jokihelmisimpukkaa. Tällä hetkellä vaelluskalojen kutualueet ovat osin liettyneet ja riittämättömän ympäristövirtaaman tai kokonaan puuttuvan nousuväylän takia vaelluskalojen kutunousu on mahdollista vain joen alajuoksulla. Eurajoessa on yhteensä 11 koskea, joissa toimii kolme vesivoimalaitosta. Joen yläjuoksulla on Pyhäjärven säännöstelypato (Kauttua). Lisäksi joessa on useita pienempiä pohjapatoja.

Nykyisin Eurajoen yläjuoksulla elää eristyneenä taimenkanta ja alajuoksulla tavataan lohta, taimenta, siikaa ja nahkiaista. Vesiensuojeluyhdistys on tyytyväisyydellä pistänyt merkille, että joessa on viime aikoina tehty VARELY:n Kalatalouspalveluiden, Paneliankosken Voima Oy:n sekä Pyhäjärvi-instituutin toimesta merkittäviä vesistökuunnostustoimenpiteitä. Erityisesti Suutalan-, Pappilan-, Irjanteen- ja Paneliankoskissa on tehty toimenpiteitä, joiden avulla joen ympäristövirtaamaa on pystytty parantamaan. Sekä Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n että Pyhäjärvi-instituutin tekemät tuoreet sähkökoekalastukset antavat lupaavia viitteitä vaelluskalojen pyrkimyksestä levittäytyä vanhoille kutualueilleen. Vesiensuojeluyhdistyksen omien seuranta- ja kyselyhavaintojen perusteella näyttäisi siltä, että vaelluskalat ovat runsastumassa joen alajuoksulla.

Keskeisenä esteenä vaelluskalojen levittäytymiselle koko vesistöalueelle on nousu-laskuväylien puuttuminen joen keski- ja yläjuoksulta. Tällaisia paikkoja ovat Eurakosken ja Kauttuan padot sekä Eurajoen sivujoessa Köyliönjoessa olevat Harolan ja Hyyrykosken padot.

EU:n vesipuitedirektiivi (1) edellyttää ”vesimuodostumien ja niiden ympäristön ekosysteemien ennallistamista”. Vesiensuojeluyhdistyksen tulkinnan mukaan tämä tarkoittaa jokien kohdalla muun muassa koskien kunnostamista, vaelluskalojen kulkuväylien rakentamista ja joen riittävän ympäristövirtaaman toteuttamista. Suomen lohi- ja taimenstrategiassa (2) päämääränä on muun muassa, että luonnossa lisääntyvät lohi- ja meritaimenkannat vahvistuvat elinvoimaisiksi ja pitävät yllä monimuotoisuutta sekä että lohi- ja meritaimenkantojen tärkeitä elinympäristöjä ja vaellusreittejä suojellaan ja kunnostetaan. Suomen valtio on myös tutkituttanut (3), millä keinoilla vaelluskalakantoja voidaan elvyttää. Yksi tutkimuksen keskeisistä ratkaisukokonaisuuksista oli jokien riittävien ympäristövirtaamien toteuttaminen.

(1) Vesipuitedirektiivi 2000/60/EY

(2) Kansallinen lohi- ja meritaimenstrategia 2020 Itämeren alueelle

(3) Vaelluskalakantojen elvyttäminen – ympäristövirtaama ja muut ratkaisut

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 69/2017

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys esittää Varsinais-Suomen ELY -Keskuksen Vesiyksikölle ja Kalatalouspalveluille, että ne yhdessä laativat suunnitelman ja käynnistävät toimenpiteet riittävän ympäristövirtaaman toteutumiseksi sekä vaelluskalakantojen kutualuiden ja nousulaskuväylien kunnostamiseksi koko Eurajoen vesistöalueella. Tavoitteena tulee olla elinvoimaisten vaelluskalakantojen palauttaminen Eurajoen vesistöalueelle ja vaelluskalojen esteetön kulku Pyhä- ja Köyliönjärviin.

Eurajoella 9. marraskuuta 2020

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry hallituksen puolesta:

Seppo Varjonen
puheenjohtaja

Jari Lainio
varapuheenjohtaja

Yhteystiedot:

Seppo Varjonen
Karvarinkuja 7 27400 Kiukainen
p. 050 5607357
sevarjo@saunalahti.fi
www.evsy.fi